

STAP IN OP
UW NIVEAU

STAP 4_B

COMMUNICATIE

DUURZAME CREATIE EN PRODUCTIE

Uw duurzaamheidsverslag is rond; inhoud en structuur staan vast, de kopij is geschreven, de gegevens verzameld. Nu moet u het nog publiceren. Hetzij op papier, hetzij digitaal of gecombineerd. De fase van grafische vormgeving, opmaak (kopij, tabellen, grafieken, illustraties, foto's... in die vorm 'gieten') en productie (drukken en afwerken) of ontwikkeling (programmeren van de website) is aangebroken! In deze stap 4b stellen we u een aantal duurzame keuzes voor.

Grafische vormgeving en opmaak

Of u nu beroep doet op een extern bureau of beschikt over een eigen communicatieafdeling, reeds in deze fase kunt u in samenspraak met de grafische vormgever op een aantal zaken letten.

Zo vermindert u bij het drukken het inktverbruik gevoelig indien u een vormgeving kiest met weinig grote kleurvolvlakken. Stel dat uw duurzaamheidsverslag na verloop van tijd bij het oud papier terechtkomt, dan zal er bij recyclage ook minder inktafval overblijven.

Ga ook even na of de kleurkeuzes acceptabel zijn voor bijvoorbeeld kleurenblinden en/of slechtzienden. En welke leesbaarheid levert die kleurkeuze op bij zwart/wit kopieën of prints?

Probeer te werken met standaardformaten (deelformaten van A1 - 59,4 x 84 cm) om snijafval te vermijden bij de afwerking van uw verslag in de drukkerij. Een drukker moet een compositie maken van uw verslag op grote vellen. Hoe meer pagina's op één groot drukvel kunnen, hoe minder papier er onbedrukt blijft en moet afgesneden worden. Vraag daarom aan uw drukker op welk basisformaat hij drukt en wat in dat geval het meest efficiënte drukformaat is.

Kies voor een niet-aflopende opmaak waarbij het drukbeeld niet tot aan de rand van de pagina loopt. Aflopend opmaken verplicht de drukker namelijk om over de rand van de pagina te drukken omdat geen enkele drukpers of printer er immers in slaagt netjes tot aan de rand te gaan. Bij grotere oplages genereert dat toch weer flink wat inktverbruik.

Denk bij een gedrukt duurzaamheidsverslag ook na over de manier van verzenden. Een flink aantal zal immers door de postbode worden bezorgd. Kunt u dan een omslag van een standaard formaat gebruiken? Dat vermijdt de speciale productie van omslagen-op-maat en bovendien betaalt u minder portkosten. Wilt u uw verslag beschermd versturen, kies dan voor een kartonnen oplossing in plaats van beschermomslagen met 'bubbeltsjes'. Mocht u toch met verpakkingsfolie willen werken, neem dan de moderne, composteerbare soort.

STAP IN OP
UW NIVEAU

Papierkeuze

De tijd dat gerecycleerd papier het equivalent was van grijs, stoffig en onbedrukbaar ligt achter ons. Daarenboven: er is veel meer dan zomaar 'gerecycleerd' papier.

Gerecycleerd papier is van gebruikt papier gemaakt. U hebt de keuze tussen 'post consumer' en 'pre-consumer'. *Post-consumer* papierafval werd al een keer bedrukt en werd dus wel degelijk afzonderlijk ingezameld. *Pre-consumer* gerecycleerd papier bestaat uit onbedrukt papierafval, bijvoorbeeld snijafval van drukkerijen en papierfabrieken of papier dat onverkoopbaar bleek omwille van een kwaliteitsprobleem.

Welk soort gerecycleerd papier u ook kiest: u hergebruikt afval, bespaart energie en vermindert het gebruik van chemicaliën. U herkent gerecycleerd papier meestal aan het logo met de drie pijltjes.

Gaat uw voorkeur toch uit naar standaard, niet-gerecycleerd papier (papier van de eerste generatie), kies dan voor FSC- of PEFC-gecertificeerde soorten. Beide labels garanderen dat de houtvezel, waarvan het papier werd gemaakt, afkomstig is van duurzaam beheerde bossen.

FSC (Forest Stewardship Council) en PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification) hanteren een ketenbenadering. U verneemt er meer over op hun respectievelijke websites www.fsc.be en www.pefc.be.

De belangrijkste 'groene labels' voor papier:

Meer uitleg over deze en andere in België toepasselijke labels vindt u op www.labelinfo.be.

Druk

Oplosmiddelen, inktverduiners en andere chemicaliën, energievretende drukpersen, tonnen papier, transport... Drukkers worden niet meteen geassocieerd met milieuvriendelijkheid. Dat is echter aan het veranderen. Ga een aantal zaken na vooraleer een drukker te kiezen.

FSC/PEFC

Wanneer een drukkerij FSC- of PEFC-producten wil kopen, verwerken, bewerken of doorverkopen met behoud van de FSC/PEFC-claim, moet het bedrijf een eigen FSC- of PEFC-certificaat bezitten. Een drukker met dergelijk label werkt dus niet noodzakelijk enkel met gecertificeerd papier, maar heeft het zeker in huis en kan het op elk moment traceren en herkennen.

Inkt

Drukinkt bestaat over het algemeen nog grotendeels uit niet-vervangbare grondstoffen zoals minerale oliën. Ook hier kan het anders. Inkt kan geproduceerd worden op basis van plantaardige of vegetale oliën (zoals bijvoorbeeld soja-olie, lijn- of koolzaadolie). Omdat de pigmenten (kleurstoffen) en droogstoffen (die zorgen dat er kan gedrukt en gelezen worden) dan weer niet vegetaal zijn, spreken we van inkten op vegetale basis.

Er bestaat natuurlijk wel volledig vegetale inkt - de zogenaamde bio-inkten, die moeten voldoen aan strenge EU-normen (88/379/ECC en aanhangsel).

B E C O
WINST IN DUURZAAMHEID

commotie

STAP IN OP UW NIVEAU

Alcohol

Naast inkt wordt bij het drukken ook water gebruikt. Dat wordt verdund met IPA (isopropyl-alcohol of ook isopropanol) om de effectiviteit te verhogen. IPA is giftig, duur en licht ontvlambaar. Wie echter IPA-vrij drukt, slaat drie vliegen in één klap: een betere kwaliteit (er is minder inkt nodig want alcohol verdund de inkt, de inkt is sneller droog en de inkt/waterbalans is makkelijker te behouden met een betere kleurweergave als gevolg), lagere kosten (alcohol is duur en bij alcoholvrij drukken daalt het waterverbruik drastisch) en tenslotte een veiligere werkplek (een gevaarlijke stof en de bijhorende giftige dampen worden uit de drukkerij verbannen).

CTP

In een klassiek drukproces worden van uw drukklare bestanden eerst filmen gemaakt. Daarmee wordt het drukbeeld overgebracht op de drukplaat die vervolgens wordt gemonteerd op de drukplaat van de drukpers. Film ontwikkelen betekent chemicaliën inzetten en film zelf is plastic. Dit hele proces kost veel energie en produceert aanzienlijk wat niet-recycleerbaar afval.

De CTP-technologie, voluit 'Computer-to-plate', brengt het te drukken bestand rechtstreeks over van de computer op de drukplaat. Dus opnieuw: een duurzame technologie die minder grondstoffen en energie verbruikt.

ISO 14001

Het ISO 14001-certificaat geeft aan of een organisatie voldoet aan een aantal normen op vlak van milieumanagement. De norm is breed toepasbaar omdat het gaat over milieubeleid, planning, implementatie en uitvoering, controle en corrigerende maatregelen en beoordeling door de directie. De aandachtspunten moeten continu worden doorlopen, wat leidt tot verbetering.

Dit betekent dat drukkers die het ISO 14001-certificaat behalen milieuzorg niet zien als een eenmalig project, maar instappen in een verhaal waarbij zorg voor het milieu deel uitmaakt van de managementbenadering en de toekomstvisie.

Printen

Ook bij het printen van uw duurzaamheidsverslag kunt u toner en papier besparen door enkele eenvoudige maatregelen.

Door het vermijden van kleurvolvlakken in de opmaakfase zal uw printer aanzienlijk minder toner verbruiken.

Om nog minder toner te verbruiken, kunt u kiezen voor het lettertype 'Ecofont'. Dit is samengesteld uit gaatjes en verbruikt 15% minder toner bij het printen of drukken. U kunt het voor 15 euro kopen op www.ecofont.com.

Probeer het papierverbruik te temperen door tweezijdig af te drukken en/of twee pagina's op één A4 af te printen. Als u beide doet, verbruikt u zowat 75% minder papier.

Digitaal

Online communiceren is natuurlijk nog ecologischer dan drukken op papier. Zoals we in Stap 4a al aangeven, moet u zich hierbij natuurlijk de vraag stellen of dit de beste manier is om uw doelgroepen te bereiken. Beslist u om uw duurzaamheidsverslag uitsluitend of onder andere via online kanalen te communiceren, dan kunt u ook hier weer enkele duurzame keuzes maken.

STAP IN OP UW NIVEAU

www.commotie.be

Dynamische PDF

Een PDF op zich is niet zo gebruiksvriendelijk. Veel mensen drukken een PDF nog steeds haast meteen af. Een meer gebruiksvriendelijke optie is een dynamische PDF. Zo'n PDF ziet eruit als een online boek. U kunt het doorbladeren en doormailen. U kunt zelf gratis uw PDF omzetten in een dynamische PDF op issuu.com.

Voorbeelden vindt u hier: www.commotie.be/duurzaamheidsverslag en www.beco.be/duurzaamheidsrapport-2009.

Anysurfer

Slechtzienden, blinden en ouderen ervaren online het vaakst problemen: te kleine tekst, geen uitleg bij beelden, schreeuwerige kleuren... U kunt er bijvoorbeeld voor zorgen dat bezoekers de tekstgrootte kunnen aanpassen of beschrijvende tekst achter foto's voorzien (blinden hebben speciale software, een zogenaamde 'screenreader', die hun website en dus ook deze beschrijvingen voorleest)...

Websites die voor iedereen toegankelijk gemaakt zijn - ook voor bezoekers met een motorische, visuele of auditieve beperking - kunt u herkennen aan het [Anysurfer-label](#). Waaraan uw website dan moet voldoen kunt u nalezen op www.anysurfer.be.

Usability

Denk aan de leesbaarheid en gebruiksvriendelijkheid. Er zijn erg veel dingen die we hier zouden kunnen vermelden, want usability is een vak apart. De website www.w3use.nl maakt u al veel wijzer.

Groene servers

Hoewel digitale communicatie nog steeds duurzamer is dan gedrukte, is IT toch één van de meest energie-intensieve sectoren. De servers waarop uw website 'draait' vreten stroom. Kies daarom voor 'groene servers'. Informeer bij uw provider of uw website op een 'groene server' staat. Wat gebeurt er in het datacenter om de CO₂-uitstoot tot een minimum te beperken?

Tot slot

Communiceer niet alleen duurzaam, maar ook: vergeet niet te communiceren over uw maatregelen op vlak van duurzame productie. Vermeld dat het duurzaamheidsverslag milieuvriendelijk en op gerecycleerd papier gedrukt werd en neem zeker de logo's en labels op waaraan uw verslag voldoet.

STAP 1
VOORBEREIDING

STAP 2
DOELSTELLINGEN

STAP 3
INHOUD

STAP 4_A
COMMUNICATIE
STRUCTUUR EN VORM

STAP 4_B
COMMUNICATIE:
DUURZAME CREATIE
EN PRODUCTIE

STAP 5
EVALUATIE

B E C O
WINST IN DUURZAAMHEID

commotie

BECO België

Koningin Astridplein 41-42 • 2018 Antwerpen
T. +32 3 205 91 50 • F. +32 3 205 91 60
www.beco.be • info@beco.be

Commotie

Coremansstraat 22/1 • B-2600 Berchem
T. +32 3 877 16 65 • F. +32 3 877 16 75
www.commotie.be • info@commotie.be

Allemaal wat veel om op te letten? We zetten even alles op een rijtje in volgende checklist:

CHECKLIST DUURZAME CREATIE EN PRODUCTIE

Grafische vormgeving en opmaak

- Weinig grote kleurvlakken?
- Kleurkeuzes:
 - acceptabel voor kleurenblinden en/of slechtzienden?
 - zwart/wit kopieën of prints nog leesbaar?
- Standaardformaten (deelformaten van A1- A3, A4, A5, A6)?
- Niet-aflopende opmaak?
- Manier van verzenden:
 - omslag van standaard formaat gebruikt?
 - indien verslag beschermd versturen: kartonnen oplossing i.p.v. omslagen met 'bubbeltjesplastic'?
 - indien gebruik verpakkingsfolie: moderne, composteerbare soort?
- Vermelding alle labels en duurzame maatregelen qua productie?

Papierkeuze

- Gerecycleerd papier
 - 'post consumer'?
 - 'pre-consumer'?
- FSC- of PEFC-gecertificeerd?
- Andere labels toepasselijk?

Drukker

- FSC-gecertificeerd?
- Gedrukt met vegetale of bio-inkten?
- Alcoholvrij gedrukt?
- Gewerkt met de CTP-technologie?
- ISO14001-certificaat?

Printen

- 'Gewone' PDF voor print:
 - richtlijn tweezijdig af te drukken en/of twee pagina's op één A4?
 - dynamische PDF gemaakt?

Digitaal

- Anysurfer: heeft site Anysurfer kwaliteitslabel?
- Groene server?